

**ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТНИ
ЮКСАЛТИРИШДА
ЖАМОАТЧИЛИК
ТАЪСИРИНИ ОШИРИШНИНГ
ИННОВАЦИОН ОМИЛЛАРИ**

**Ўзбекистон Республикаси Жиззах вилоят “Истиқбол”
Минтақавий тадқиқот маркази**

**Жиззах Давлат Педагогика институти “Фалсафа,
тарбия ва ҳуқуқ таълими” кафедраси**

**“Ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда жамоатчилик таъсирини
оширишнинг инновацион омиллари”**

Республика илмий-амалий конференцияси материаллари

Жиззах - 2021

ББК: 67.99(2)

УДК: 34с4

Э-59

Масъул муҳаррир:

А.Саитқосимов – Жиззах вилоят “Истиқбол” Минтақавий тадқиқот маркази раҳбари, ЖДПИ “Фалсафа, тарбия ва ҳуқуқ таълими” кафедраси профессори в.б., фалсафа фанлари доктори, лойиҳа раҳбари

Тақризчилар:

Б.Очилова – ЖДПИ “Фалсафа, тарбия ва ҳуқуқ таълими” кафедраси мудир, фалсафа фанлари доктори, профессор

Ж.Яхшиликков – СамДУ “Фалсафа” кафедраси профессори, фалсафа фанлари доктори

Н.Жўраев – Ўзбекистон жаҳон тиллар университети “Ижтимоий фанлар” кафедраси мудир, сиёсий фанлар доктори, профессор

К.Синдоров – Ўзбекистон Республикаси судьялар олий Кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби директори ўринбосари, юридик фанлар доктори, доцент.

Таҳрир хайъати:

Т.Эргашев – ЖДПИ таҳририй нашриёт бўлими бошлиғи

Т.Ахмедов – ЖДПИ “Мактаб менежменти” кафедраси мудри, тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент

Э.Насруллаев - ЖДПИ “Бошланғич таълим назарияси ва амалиёти” кафедраси доценти, филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)

Д.Алибеков – ЖДПИ “Санъатшунослик” факультети декан ўринбосари

А.Тўраев - ЖДПИ “Фалсафа, тарбия ва ҳуқуқ таълими” кафедраси катта ўқитувчиси

З.Ғозиев - ЖДПИ “Фалсафа, тарбия ва ҳуқуқ таълими” кафедраси катта ўқитувчиси

Мазкур тўпلامда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги нодавлат нотижорат таъкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш Жамоат фондининг “Аҳоли ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда жамоатчилик таъсирини оширишининг инновацион йўллари жорий этиши” номли лойиҳаси асосида таъкил этилган “Ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда жамоатчилик таъсирини оширишининг инновацион омиллари” номли Республика илмий-амалий конференцияси материаллари жой олган. Анжуман тўпламида “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришининг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси”, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг 2020 йил 29 декабрдаги Олий Мажлисга Мурожаатномасида белгиланган устувор вазифаларни амалга ошириш юзасидан мақолалар, тақлиф ва тавсиялар ҳам жой олган.

Мазкур тўпلام Жиззах Давлат педагогика институти “Фалсафа, тарбия ва ҳуқуқ таълими” кафедраси йиғилишининг 2021 йил 29 мартдаги мартдаги 10-сонли қарорига асосан нашрга тавсия этилган.

Матнларда фойдаланилган маълумотлар, мисол ва кўчирмалар аниқлиги учун муаллифлар жавобгардирлар

КИРИШ

Ислоҳотларимиз самараси кўп жиҳатдан 4 та муҳим омилга, яъни қонун устуворлигини таъминлаш, коррупцияга қарши қатъий курашиш, институционал салоҳиятни кучайтириш, кучли демократик институтларни шакллантиришга боғлиқ.

Ш.М.Мирзиёев

Ўзбекистон демократик ҳуқуқий давлатни қуриш йўлидан дадил бориб, жаҳон ҳамжамиятида мустаҳкам ўрин эгалламоқда. Мамлакатимизда ижтимоий тараққиёт ва фуқароларнинг фаравонлигини таъминлашга қаратилган ҳуқуқий асослар яратилди ва сифат жиҳатидан такомиллаштирилди, бу асосда давлат ҳуқуқий тизимининг мустаҳкамлиги таъминланди. Шунингдек, мамлакатимизда фуқароларнинг жамиятда юз бераётган муҳим ўзгаришлар ва чуқур ислоҳотлар жараёнида ўзларининг ижтимоий, сиёсий ва ҳуқуқий фаолликларини намоён этаётганликлари ҳам ижтимоий тараққиётда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Қонун устуворлигини таъминлаш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя этиш, аҳоли турмуши ва яшаш муҳитидаги муҳим томонларни ривожлантириш, жамиятда ислоҳотлар кўламини юксалишида фуқароларнинг ҳуқуқий маданияти даражасини тадқиқ этиш ва уни юксалтириш услубларини ижтимоий ҳаётга тадбиқ этиш муҳим аҳамият касб этади. Бугунги жаҳон тараққиёти ва глобаллашув шароитида ёшларнинг онги, тафаккури ва дунёқарашида инсон ва жамият манфаатларини таъминлашга оид ахлоқий қадриятларни кенг қамровли вужудга келтириш ижтимоий-гуманитар фанларнинг асосий вазифаси ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 9 январдаги ПФ-5618-сон “Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш тизимини тубдан такомиллаштириш тўғрисида”ги Фармонида “Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда, энг аввало, таълим-тарбиянинг тизимли ва узвий равишда олиб борилишига алоҳида эътибор қаратиш, мактабгача таълим тизимидан бошлаб, аҳолининг барча қатламларига ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни чуқур сингдириш, шахсий манфаатлар ҳамда жамият манфаатлари ўртасидаги мувозанатни сақлаш ғояларини кенг тарғиб қилиш, ёш авлод онгига ҳуқуқ ва бурч, ҳалоллик ва поклик тушунчаларини ҳамда одоб-ахлоқ нормаларини чуқур сингдириб бориш, Конституциянинг муҳим жиҳатларини уларга болалигидан бошлаб ўргатиш”¹ вазифаси кўзда тутилган.

Дарҳақиқат, ҳуқуқий маданият, бу энг аввало, жамиятда мавжуд қонунлар ҳурмат қилиш ва эъзозлаш, меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини узлуксиз ва оғишмай таъминлашдир . Яъни ҳуқуқий маданиятнинг энг муҳим жиҳатларидан бири бу, қонунларга амалий фаолиятда сўзсиз итоаткорлик, қонунларга бўйсунуш, уларга тўла риоя этиш, улар асосида доимий фаолият юритиш ҳисобланади. Шунингдек, қонунларнинг ижтимоий ҳаётдаги аҳамиятини онги ва дунёқарашида муттасил ва мукаммал ҳис этиш, ҳаётий амалиётда муҳим қадрият сифатида уларга амал қилиш маданиятини доимий ўзлаштириш лозимлиги аниқланади.

Жамиятда фуқароларнинг ҳуқуқий маданияти ва ҳуқуқий фаоллигининг юксалиши мамлакатда олиб борилаётган ижтимоий, иқтисодий, сиёсий ва маданий соҳаларда олиб борилаётган ислоҳотлар, жамиятнинг ҳар томонлама жадал ва инновацион ривожлантириш жараёнларининг такомилига ўзининг ижобий таъсирини кўрсатади. Ҳуқуқий маданият фуқаролар, ижтимоий гуруҳлар ва фуқаролик жамияти институтларининг ижтимоий

¹Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш тизимини тубдан такомиллаштириш тўғрисида. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 2019 йил 9 январь. ПФ-5618-сон. www.lex.uz.

жипслашуви, “шахс-жамият-давлат” тизими барқарорлигини таъминлашга кумаклашувчи омилдир. Шунинг учун ҳам бугунги миллий юксалиш даврида ҳуқуқий маданият масаласига юқори даражада эътибор берилмоқда.

Шу сабабли ҳуқуқий маданият ва ҳуқуқий тарбияга оид илмий-назарий, ижтимоий-амалий аҳамиятга эга бўлган муаммони конкрет ижтимоий макон ва тарихий замон хусусиятлари билан боғлаб ўрганиш ҳозирги кундаги ижтимоий-гуманитар ва ҳуқуқий соҳадаги олимларнинг муҳим вазифалари қаторига киради. Бу эса, бугунги кунда ҳуқуқий маданият ва ҳуқуқий таълим асосларини тадқиқ этишни қанчалик долзарб эканлигини кўрсатиб турибди.

Ёшлар ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, ҳуқуқий тарбия асосларини такомиллаштириш ва унинг ташкилий жиҳатдан таъминлашнинг зарурлиги қуйидагилардан иборат:

- глобаллашув шароитида ёшларнинг онги, тафаккури ва дунёқарашида инсон ва жамият манфаатларини таъминлашга оид ҳуқуқий дунёқарашни кенг қамровли шакллантириш;

- ҳуқуқий маданиятни илмий-назарий, ижтимоий-амалий аҳамиятга эга бўлган муаммо сифатида конкрет ижтимоий макон ва тарихий замон хусусиятлари билан боғлаб ўрганиш;

- бугунги замонавий шароитда таълим-тарбия тизимида ва жамиятимизда ёшларни ҳуқуқий онги ва дунёқарашини юксалтириш мақсадидаги ишларни ташкил этишда муҳим аҳамиятга эгадир.

№	МУНДАРИЖА	
1	Кириш	3
2	Саитқосимов А. Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда жамоатчилик таъсирини оширишнинг инновацион омиллари	6
3	Очилова Б., Хонтураев Б. Исломда оила мунособатларидаги ҳуқуқий маданият	12
4	Яхшиликков Ж. Инсон фаровонлиги ва ижтимоий адолатни таъминлаш фуқаролик жамиятини шакллантириш мезони	18
5	Тошев Ф. Мақсад аниқ ва улуг бўлса инсонга шижоат бағишлайди	24
6	Мавлянов Б. Маънавий бегоналашувнинг назарий, ижтимоий-сиёсий моҳияти ва тенденциялари	2
7	Кобилов Р. Ўзбекистоннинг миллий геоиктисодий манзарасини шакллантириш ва ривожлантириш масалалари	32
8	Шукуров О. Миллий юксалиш шароитида сиёсий партияларнинг роли ва масъулиятини ошириш	36
9	Ҳошимхонов М. “Қиссаи Машраб”да Машраб сиймоси талқини	40
10	Мажидов Н., Мажидов Ж. Шахсда ижтимоий фаолликни шакллантиришнинг педагогик ва психологик шарт-шароитлари	44
11	Ахмедов Т. Бошқарув қарорларини қабул қилишда жамоатчилик таъсирини ошириш	47
12	Бобоёров Б. Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятнинг юксалтиришнинг ижтимоий - фалсафий асослари	50
13	Султонова Н. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисга мурожаатномасининг инсонпарварлик моҳияти	54
14	Тошбоев Б. Фуқаро ижтимоийлашуви	56

	фуқаролик жамиятини барпо этишнинг муҳим омили сифатида	
15	Эргашев Т. Глобаллашув шароитида ёшлар инновацион тафаккурини шакллантириш масалалари	60
16	Юсупов А. Ўзбекистонда мустақиллик йилларида фуқаролар сиёсий маданиятини ривожлантириш омиллари	64
17	Нарзикулова Ф., Юнусзода Ш. Формирование поведения руководителя общеобразовательного учреждения в контексте построения его профессионального имиджа	67
18	Галдиева М. Ёшлар тарбияси миллий юксалиш гарови	72
19	Рўзимуродов С., Нарзуллаев Б. Оилада соғлом ва обод турмиш тарзини шакллантиришда маҳалланинг тутган ўрни	77
20	Алламуратова Н. Ўзбекистонда ёшлар масаласи давлат сиёсатининг энг устувор йўналишларидан биридир	80
21	Буранова Н. Орол муаммоси – давлат дастурида	85
22	Саитқосимов А. Жамиятда қонун устуворлигини таъминлашда ҳуқуқий маданиятнинг аҳамияти	88
23	Тоғаев Ш. Миллий ғоянинг асосий мазмунини ёритиш масаласи	92
24	Shodmonov M. Siyosiy partiyalar faoliyatini huquqiy tartibga solishning nazariy-huquqiy tahlili	98
25	Abdukarimova E. Milliy musiqa madaniyatimizni o'rganishni yanada faollashtirish – davr talabi	104
26	Юлдашев С., Халимбетов Ю., Ибрагимова Э., Наимова З. Ёшлар тарбияси – миллат келажаги	108
27	Атаджанова С. Ёшлар билан ишлашнинг янгича тизимини жорий этишга қаратилган “Ёшлар дастурлари”– Ўзбекистон келажагининг муҳим асоси.	114

28	Тураев А. Жамият тараққиётида ижтимоий интеллектнинг ўрни	117
29	Isaxonov J. Zamonaviy sharoitda yosh oilalarning asosiy muammolarini hal etishning muhim yo'nalishlari	122
30	Алибеков Д. Инновацион ёндашув ва модернизацияга асосланган таълим стратегиясининг фалсафий асослари	125
31	Галдиева М., Қоплонов М. Миллий тарбиянинг ёшлар дунёқарашини шакллантиришдаги аҳамияти	128
32	Salohiddinova Z. Fuqarolik jamiyatini barpo etishda huquqiy madaniyatni yuksaltirishning ahamiyati	133
33	Камолиддин Юсупов. Парламент назорати сиёсий институт сифатида	137
34	Ғозиев З., Зиятова Д. Ўзбекистон конституциясида миллий ва умуминсоний ғоялар талқини	141
35	Бобоқулов Қ. Миллий мусиқа санъатининг жамият маънавий ривожланишидаги ўрни	144
36	Сувонқулов Ж., Ўтаев М. Фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг экологик қарорлари ва унинг аҳамияти	147
37	Hakimov A. Milliy yuksalish davrida fuqarolik mas'uliyatini oshirishning nazariy tahlili.	152
38	Файзуллаев Э., Зоидов А. Мусиқа маданияти дарслари жараёнида шахс камолотини шакллантиришнинг педагогик жиҳатлари	155
39	Гадоева Л. Соғлом турмуш тарзининг замонавий қарашларига оид бўлган тиббий модел	159
40	Isaxonov J. Yosh oilalarni ijtimoiy xavf guruhi sifatida tadqiq etishning nazariy asoslari.	163
41	Маҳамматов А., Тожикулов Н. Ўқитувчининг ижрочилик фаолиятини илмий асосда ташкил этишнинг ўзига хос йўллари	165

	Тураев А. Ёшлар ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда жамоат ташкилотларининг ўрни: назария ва амалиёт	
43	Жумаев Ж. Фуқаролик жамиятини ривожлантиришда тарих фани ва уни ўқитишнинг ўрни хусусида	175
44	Ғозиев З. Ғозилжонов Ш. Ўзбекистон Конституцияси беназир ҳуқуқий кадрият сифатида	179
45	Абдуниязов Х. Инсон ҳуқуқларини таъминлаш – жамият ижтимоий барқарорлигининг муҳим асосларидан бири сифатида	182
46	Бобожонов С. Фуқаролик жамиятини барпо этишда маҳалла демократия мактабидир	185
47	Сайитқосимов Ш. Ёшларга оид давлат сиёсатини таъминлашда маънавий – маърифий соҳадаги ислоҳотлар: муаммо ва ечим	189
48	Ишназарова Р. Кутубхона - зиё маскани	192
49	Ғозиев З. Тарихни диалектик маданий тушуниш Сўфи Оллоёр меросини ўрганишнинг методологик асоси сифатида	195
50	Ибрагимов А. Миллий юксалиш шароитида ижтимоий ислоҳотларнинг аҳамияти	200
51	Mo'minova M., Sodiqov J. Musiqa san'ati talaba shaxsining badiiy-estetik va ma'naviy kamolotini shakllantirish omili	203
52	Hasanova N., Quدراتova G., Tojiboyeva Z. O'quvchilarda milliy va umummadaniy kompetensiyani shakllantirishda musiqa darsining ahamiyati	207
53	Абдурахмонов А. Жадид матбуотчилигида таълим ва тарбия масалаларига эътибор	211
54	Маҳамматов А., Холбоев М. Мусиқа дарсларини тарих фанлари билан бир-бирига боғлиқлик принциплари.	216

	Абдурахимов А. Мусика машғулотида замонавий интерфаол методлардан фойдаланиш йўллари	
56	Isaxonova F. Yoshlarni davlat siyosatining faol sub'ektiga aylantirishning dolzarbligi	228
57	Raimjonov S. Kasbiy pedagogik bilimlar shakllanishida "musiqiy ta'lim metodikasi" kursining o'rni	231
58	Tўpchiev U. Turkiston ўлкаси саноатида виночиликнинг даврий тадқиқотларда акс эттирилиши	235
59	Karimov S. Musiqa darslarini jismoniy harakatlar uyg'unligida tashkil etishning o'ziga xos uslublari.	240
60	Kўбаев М. Мутафаккир Бобораҳим Машраб асарларида илм-маърифат ҳақидаги фикрлар	244
61	Ахророва М. Мусикашуносликда интертекстуаллик назарияси	247
62	Сулаймонов О. Таълимга оид устувор вазифалар: ижро ва масъулият	250
63	Isaxonova F. Axborot xurujlaridan yoshlarni psixologik himoyalash uslublari	253
64	Majidov D. Bo'lajak musiqa o'qituvchilarning estetik didini oshirishda xalq qo'shiqlaridan foydalanish	256
65	Умматова Эъзога. Глобаллашув шароитида ёшлар маънавиятига Интернетнинг таъсири хусусида	260
66	Аъзамкулова М. In the state program of attention to youth	265
67	Isaxonova M. Ma'naviyat – yosh avlodni yuksalishga chorlaydi	269
68	Бобоёров Ш. Особенности правового воспитания молодежи	271

Milliy musiqa madaniyatimizni o'rganishni yanada faollashtirish – davr talabi

E. I. Abdukarimova,

JDPI “Musiqqa ta’limi” kafedrası

L.Xoshimova JDPI talabasi

Respublikamiz ijtimoiy-madaniy hayotining barcha sohalarida amalga oshirilayotgan demokratik o'zgarishlar jamiyatimizni ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, madaniy va ma'rifiy jihatdan jahonning eng rivojlangan mamlakatlari qatoridan o'rin olishga mustahkam zamin yaratmoqda. Mana shunday o'zgarishlar barcha jabhalarda bo'lgani kabi ta'lim-tarbiya tizimida ham izchillik bilan amalga oshirilmoqdaki, bu ta'limni milliy asoslarda rivojlantirish va takomillashtirishda o'z samaralarini berayotgani quvonarli holdir.

Mustaqilligimizning dastlabki yillaridan ta'lim-tarbiya ishlarini milliy asoslarda rivojlantirishning muhim tamoyillari, mazmuni va istiqbollari belgilab olindi. Shunga ko'ra asosiy e'tibor ta'lim tizimida milliy madaniyatimiz, milliy qadriyatlarimizga ustuvor ahamiyat berish yosh avlod tarbiyasida ulardan keng foydalanishga qaratildi.

Bugungi kunda respublikamiz Prezidenti Sh. Mirziyoyevning bu yo'nalishdagi ishlarni yanada jonlantirish borasidagi “O'zbek milliy maqom san'atini yanada rivojlantirish” chora –tadbirlari to'g'risida” gi (2017 yil, 17-noyabr) hamda “O'zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash

tog'risada"gi (2018 yil, 28-noyabr) qarorlari muhim ahamiyatga egadir. Xalqimizning milliy-madaniy merosini o'rganish niyanada takomillashtirish vazifalari birinchi navbatda yosh avlodni ma'naviy yetuk, jismoniy barkamol qilib tarbiyalash bilan birga ularda vatanparvarlik, milliy qadriyatlarimizni, an'analarimizni sevish va qadrlash, ularni mehr bilan o'rganish va faxrlanish tuyg'usini kamol toptirishga xizmat qiladi.

Zero, milliy qadriyatlarni hurmat qilish, ardoqlash tuyg'usi muqaddas va olijanob tuyg'udir. Uning g'oyaviy, badiiy-estetik ifodasi xalq musiqa merosi deb atalgan ulkan shajiyada uyg'unlashgan musiqa folklori, mumtoz va maqom san'ati, xalq dostonlari kabi ko'plab san'at turlarida o'zining uchmas muhrini qoldirgandir.

Ulardan ta'lim va tarbiyaviy maqsadlarda foydalanish ta'limning milliy mazmunini boyitish va mustahkamlashda ijobiy ahamiyat kasb etadi.

Bugungi kunda ta'lim tizimi oldiga qo'yilayotgan zamonaviy talablar milliy musiqiy meros va madaniy boyliklardan foydalanish ko'lamini yanada takomillashtirishga zaruriyatini yuzaga keltirmoqda.

Bu o'rinda milliy musiqiy tarbiyada quyidagi jihatlarga e'tiborni kuchaytirishni lozim deb hisoblaymiz.

1. Musiqiy-estetik tarbiyaga xalqimizning milliy musiqiy an'analari, milliy-madaniy qadriyatlarga tayangan holda yondoshish borasida izchillik va uzluksizlik tamoyiliga tayangan holda yondoshish.

2. Xalqimiz tarixi, an'analari, musiqiy an'analarda ifodasini topgan urf-odatlar, turmush-tarzi, musiqa janrlari, mumtoz va maqom kuy qo'shiqlari, dostonchilik aytimlarini talim-tarbiya mazmuniga chuqur va izchilkiritishning o'ziga xos tamoyillari, pedagogic shart-sharoit va imkoniyatlari, mezon va metodikasini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish.

3. Xalq musiqa merosiga mansub musiqiy asarlarning tarbiyaviy va didaktik, umuminsoniy g'oyalari, ularning ijrochilik xususiyatlarini yoritadigan dastur, uslubiy qo'llanmalarni yangidan davr

ruhiga mos tarzda ishlab chiqish va barcha ta'lim-tarbiya muassasalarini ta'minlash.

4. Umumta'lim maktablarining "musiqqa madaniyati" fani o'quv dasturlari va darsliklariga kiritilgan, kuylash va tinglash uchun tavsiya etilgan xalq musiqqa merosiga oid asarlar repertuarini qayta ko'rib chiqish, xalq qo'shiqlari, mumtoz va maqom namunalari hamda dostonchilik aytimlari haqida bilim va malakalar hosil qilishga mo'ljallangan o'quv materiallarini muayyan sinf, chorak mavzulari doirasida cheklanib qolmasligiga e'tibor berish va amaliy ishlarga o'tish.

5. Yuksak va murakkab ijod mahsuli bo'lgan mumtoz va maqom kuy-qo'shiqlarni o'rganish ishlarni ta'lim-tarbiya va madaniyat maskanlarida keng yo'lga qo'yish, ular vositasida amalga oshiriladigan ta'limiy-tarbiyaviy ishlarni (ijodiy chiqishlar, ko'rik-tanlovlar, festivallar) sinf va sinfdan tashqari shakllarini uzluksiz va tizimlilik tamoyillari asosida yo'lga qo'yish.

6. Xalq musiqqa merosi haqidagi ilmiy, badiiy va uslubiy manbalarni o'rganish, targ'ibot qilish, ularni ta'lim muassasalarida o'rganish, shuningdek musiqqa ta'limi uchun ajratilgan o'quv soatlari hajmini ko'paytirishning vaqti keldi va bu ishni ortiqcha paysalga solmaslik lozim.

Shuni e'tirof etish joizki, o'zbek xalq musiqqa merosi ulkan ma'naviy xazina bo'lib, uning tarkibidagi og'zaki an'anadagi folklore kuy-qo'shiqlar, mumtoz ashulalar negizida xalq og'zaki ijodiyoki mumtoz she'riyat namunalari xos adabiy matny otadi. Bu bebaho xazinaning yana bir qimmatli jihati zamonaviy kompozitorlarning ko'pchiligining ulardan ilhomlanib yangi-yangi asarlaryaratib kelayotganligida ko'rilmadi.

Mumtoz adabiyot vakillari tomonidan yaratilgan she'riy asarlar yuksak ijod namunasi sifatida asrlar davomida xalqimiz tomonidan e'zozlanib kelinadi. Ularning badiiy asar sifatida yuksak mahorat va iste'dod mevasi ekanligi, ular mazmunida ifodalangan g'oyalar, ilohiy ishq ta'rifi bayon etilgan lirik kechinmalar, nozik his-tuyg'ular, g'oyat nafis tasvirlar, o'xshatishlar, tashbehtar, ranglar tavsifi, har qanday kishi

qalbida o'ziga xos ajib hissiyotlar uyg'otadi. Bunday asarlarni har gal o'qiganda bir-birini takrorlamaydigan tuyg'ularni tuyasan kishi. Shoirning betimsol xayoloti, o'z xayolotida siymosini chizgan mashuqasining oily janob fazilatlarini, kishi erkin zabt etuvchi tashqi ko'rinishi, harakatlari beixtiyor o'quvchining ham qalbini o'ziga rom etadi. Bunday she'riy matnga bastalangan kuy, musiqaning sehrli ta'siri bilan uyg'unlashib, inson hissiyotiga kuchli emotsional ta'sir etishi bilan estetik tarbiyaning qudratli vositasiga aylanadi. Shuning uchun ham xalq musiqa merosidagi folklore va mumtoz musiqa asarlaridan ularning ma'naviy va estetik tarbiyaviy imkoniyatlaridan pedagogic maqsadlarda foydalanish yaxshi samara beradi.

Inson o'z tabiatiga ko'ra doimo go'zallikka intilib yashaydi. Go'zallikka intilish mayli bilan yashaydigan insonni yoshligidan go'zallik qonunlari bo'yicha tarbiyalash, ularda go'zallikni his etish, baholash, o'z munosabatini bildira olishga o'rgatish, go'zallik yaratishga bo'lgan iste'dodini ro'yobga chiqishiga imkoniyat yaratish estetik tarbiyaning bosh maqsadi va vazifasini belgilaydi.

Milliy nafosat va milliy axloq, milliy etika o'zbek xalqining, respublikamiz ma'naviy-ma'rifiy hayotining ravnaqida naqadar muhim va salmoqli ahamiyatga ega bo'lsa, estetik va axloqiy tarbiya ham yoshlarning ma'naviy barkamol, axloqiy yetuk, milliy qadriyatlarini teran his etuvchi, shaxs sifatida kamol topishida bebaho vositadir. Shuning uchun ham ma'naviy- estetik an'analardan, milliy qadriyatlar, milliy musiqiy merosdan unumli va o'rinli foydalanish bugungi kunda ta'lim-tarbiya oldiga qo'yilayotgan ijtimoiy buyurtmani muvaffaqiyatli bajarishda muhim o'rin tutadi.

Bugungi kunda turli texnik vositalar (internet tarmoqlari, telefon) orqali behayolikni, sharmsizlikni, quruqohang bilan yo'g'rilgan "raqs" lar, shovqinli, baqiroq, yig'loqinolalarni "ommaviy madaniyat" niqobi ostida yoshlar hayotiga kirib kelayotganligi, zamonaviy Estrada san'atidagi qo'shiqchilikni "internatsionallashuvi" (boshqa xalqlar musiqasiga taqlid, o'zbekchaga o'girish, ohangidan foydalanish, shularga moshatti-harakat, qiliqlar bilan "bezalgan" kliplar) natijasida

xalqimizning chinakam milliy, betakror jozibasiga ega bo'lgan musiqiy an'analari, ijrochilik uslublariga ega bo'lgan san'ati o'rnini soxta, yengil-yelpi ohanglarga qiziqish mayllari egallab olayotganligi achinarliholdir. Bularning barchasi bugungi kunda ta'limning barcha bo'ginlarida, xususan, umumta'lim maktablarida o'quvchi-yoshlarni milliy-ma'naviy qadriyatlarga hurmat, ularni qadrlash, qadriga yetish, o'rganish va o'zlarini ma'naviy ongi, tafakkuriga singdirishlarida muhim ahamiyat kasb etadi.